

Lovavdelingens uttalelser - JDLOV-1999-17128

Innholdsfortegnelse

Lovavdelingens uttalelser - JDLOV-1999-17128.....	1
Innholdsfortegnelse	1
Vedrørende klage på mutingsvedtak - rettslig vurdering.....	2

Instans	Lovavdelingens uttalelser
Dato	1999-12-06
Doknr/publisert	JDLOV-1999-17128
Stikkord	Tingsrett generelt.
Sammendrag	Vedrørende klage på mutingsvedtak - rettslig vurdering.
Saksgang	1999/17128 E ØR/ATv
Parter	
Forfatter	Justisdepartementets lovavdeling.

Vedrørende klage på mutingsvedtak - rettslig vurdering

Det vises til brev 29. oktober 1999, hvor Nærings- og handelsdepartementet spør «om bergverksloven kan anvendes på meteoritter eller andre lignende gjenstander fra verdensrommet». Henvendelsen er knyttet til en konkret klagesak, hvor spørsmålet foreløpig er om søker skal få innvilget sin søknad om mutingsrett.

Dersom lovens vilkår for å få mutingsbrev er oppfylt, har søkeren et *rettskrav* på mutingsbrev. Dette fremgår av ordlyden i bergverksloven § 15 første ledd, og er dessuten sagt uttrykkelig i Ot.prp.nr.1 (1970-1971) s. 39 annen spalte.

Et spørsmål er om det er et vilkår for rett til å få mutingsbrev at muteren må sannsynliggjøre et funn av mutbare mineraler. Dette ble drøftet under forberedelsen av bergverksloven, jf. Innstilling fra Bergverkslovkomiteen av 1961 s. 39-41, men besvart benektende. Det er derfor ikke grunnlag for å avslå en søknad med den begrunnelse at søkers hensikt ikke er å undersøke gjenstander som er omfattet av mutingsretten.

Et annet spørsmål er hva mutingsretten nærmere innebærer. Ved at mutingsrett blir ervervet får innehaveren rett i mutingsområdet til bl.a. «å undersøke forekomster av mutbart mineral», jf. bergverksloven § 8, jf. § 1, og foreta «undersøkelsesarbeider» i tråd med § 17 og § 18 for å finne «forekomst av mutbart mineral». I forhold til en yngre muter i samme område, får eldre muter prioritet etter § 19. Muterer får «rett fremfor andre til utmål i området og til å utnytte forekomstene», jf. § 8. Hvis muteren senere får utmål, får han etter § 38 «rett til å bryte ut og nyttiggjøre seg alle mutbare mineraler i utmålet».

Men en enkelt forefinnende meteorittstein av håndterlig størrelse må etter vår vurdering tingsrettslig sett normalt betraktes som en egen løs gjenstand, med den konsekvens at enhver er berettiget til å lete etter den (på en for grunneieren uskadelig måte der allmenn ferdsel er tillatt) uten å måtte søke hjemmel i bergverksloven. Dette gjelder selv om meteoritten inneholder eller fullt ut består av mineraler som faller inn under bergverksloven § 1. Reglene i bergverksloven tar etter vårt skjønn ikke sikte på å omfatte retten til slike enkelt forefinnende meteorittsteiner. Enhver kan da lete etter slike selv om andre har fått mutingsrett eller utmål i det aktuelle leteområdet. Det kan videre ikke anses nødvendig med utmål for å tilegne seg en slik gjenstand. Vi går her ikke inn på spørsmålet om enhver finner kan tilegne seg den eller om den i tilfelle tilhører grunneieren eller om andre løsninger gjelder for spørsmålet om eiendomsrett til steinen.

I tilfelle tvist hører sakens endelige avgjørelse under domstolene.